

Od Jasini do Aše, je republika naše Touhle větou učitelé za 1. republiky snadno vymezovali východ a západ republiky. Byla i inspirací pro cyklisty z klubu Bike Mšeno, kteří i letos vyrazili za zahraničním dobrodružstvím. Cílem byl tedy kraj ještě relativně nedávno patřící formálně k Československu – Zakarpatská Ukrajina.

Tato malebná hornatá krajina si prošla složitou historií v souvislosti se střetem zájmů mocnějších států, územím kudy několikrát prošla válka a kde období prosperity byla velmi krátká. Jedním z těch lepších bylo a i místními je tak i považováno období, kdy tato oblast byla součástí Československa. K připojení došlo na základě Saint-germainské smlouvy z 10.9.1919 a díky státním investicím do infrastruktury, zrušení feudálních povinností – peněžních dávek církvi, roboty na církevních pozemcích, pozemkové reformě, investicím do školství došlo k rychlému a výraznému rozvoji. Celkové státní výdaje na Podkarpatskou Rus činily tehdy šestinásobek daňových příjmů z tohoto území. Nedá se však říci, že by to bylo období klidné. Neustávaly snahy Polska a Maďarska území okleštit, což se v r. 1938 po vídeňské arbitráži Maďarsku podařilo. S nástupem druhé světové války a následně po odstoupení této země a části východního Slovenska Sovětskému Svazu v r. 1945 přišel konec společného státu. Podkarpatská Rus se pak již vyvíjela plně pod kontrolou SSSR. Při rozpadu SSSR se objevily snahy o anulování smlouvy z roku 1945 a opětovnému připojení k Československu. Rozdělení čs. federace v roce 1993 však veškeré snahy zmařilo.

Jedním z mnoha v Čechách zažitých klišé je vysoké bezpečnostní riziko pro turisty. To se projevilo nízkou účastí – byli jsme pouze 3. Pod vlivem onoho klišé jsme netradičně využili služeb cestovní kanceláře. Po dlouhé úmorné cestě autobusem z Prahy, čtyřhodinovém čekání na Maďarsko – Ukrajinské hranici přijíždíme po 21 hodinách do Mukačeva. Procházíme si nově upravenou pěší zónu v centru města a v příjemné restauraci poobědváme. Ceny jsou velice příjemné – pohybují se zhruba na ¾ cen v Čechách. Po načerpání sil pokračujeme do lyžařského střediska Podobovec, místa našeho pobytu. Odsud pak po celý týden vyrážíme na 60 – 90 kilometrové túry. Trasy vedly hornatým terénem a i vzhledem k teplému počasí byly poměrně náročné. Naštěstí vždy se našel nějaký ten „magazin“ kde jsme mohli svlažit hrdlo a doplnit kalorie. Ceny ještě poklesly a tak např. 1 pivo vyšlo na 9 Kč. Jako dílčí problém se jeví nepřesné mapy. Spousta existujících cest není zakreslena a naopak cesty na mapě existující v reálu nenajdete. Naštěstí je krajina „čitelná“ a tak jízda po existující cestě, případně polonině směřující žadaným směrem vás k cíli dovede. Někdy se však stane i to, že skončíte někomu u domu. Lidé jsou však vstřícní a tak ani 15 cyklistů na dvorku nevyvedou domácího z míry a ochotně vás pustí brankou ven. Při jedné z cest zavítáme i do Koločavy. Zde se český spisovatel Olbracht seznámil s legendou o Nikolaji Šuhaji, kterou literárně zpracoval v romantický příběh lásky, zrady a dobrodružství. Realita je však taková, že Nikola byl obyčejný dezertér z rakouskouherské armády, po válce se krátce živil poctivě, avšak poté se začal „živit“ krádežemi. Aby se mu to nepletlo, tak bral všem. Vykrádal kostely, bral bohatým židům, i chudým pastevcům na poloninách. Po zastřelení 2 četníků a vypsání odměny na jeho hlavu byl i s bratrem svými lidmi z družiny zabit. Jejich těla byla předána čs. polici. Celý jeho zbojnický život netrval ani 2 roky. Je pochován na místním hřbitově. Z místní četnické stanice je docela příjemná restaurace. Působením klubu českých turistů vzniklo v okolí několik turistických cest se stejným systémem značení jaké známe z domova. V místní škole, velikostí a architekturou poplatné sovětské éře, je učitelkou Natálií vybudováno malé muzeum I. Olbrachta. Průvodcem nám je její syn vládnoucí obstojnou češtinou. Díky Olbrachtově dílu je Koločava hojně Čechy navštěvovaným místem. V restauraci krom obsluhy všichni hovoří česky. Další zastávkou bylo 5

ha největší jezero v oblasti - Siněvské jezero. Jezero je oblíbeným cílem turistů a má se čím chlubit. Toho využívají i místní správci parku. I zde se setkáte s oblíbeným druhem podnikáním místních lidí, spočívajícím ve zcela odděleném toku peněz. Náklady nese stát, příjmy končí v bezedných kapsách podnikavců. Při svých výletech využíváme i služeb ukrajinské železnice. Projeli jsme několikakilometrový úsek se soustavou 4 tunelů a s několika vysokými mosty na frekventované rychlíkové trati. Zde jsme se setkali se zajímavým jevem. Při vystupování z vlaku jsme spatřili několik vojáků střežících okolí nádraží. V žertu se ptám výpravčího, zda bude válka? V odpovědi mi je zcela vážně sděleno, že se jedná o mostní stráž, neboť jsme v hraničním pásmu s Maďarskem. Dle odečtu z mapy je ona hranice cca 80 km vzdušnou čarou Při výjezdu z nádraží, neznaje cest, ještě přijedeme k sídlu oné stráže. Docela jsme je překvapili. Po kontrole pasů jsme navedeni na správnou cestu a můžeme pokračovat. Po tomto zážitku si všímáme, že u všech velkých mostů je udržovaná oplocená zóna. Nevím, zda se jedná o důsledek historické zkušenosti s Maďary, převzetím zkušeností z dob SSSR či reakci na různé atentáty v Rusku. Oplocení má však již svá nejlepší léta za sebou Než jsme se nadáli, tak přišel den odjezdu. Po rozloučení s personálem vyrážíme na závěrečnou vyjížďku – tentokrát výhradně po silnici. Velmi příjemná cesta vedoucí údolím řeky Rika s cílem v rovině u Chustu. Následuje koupel v řece a již vyrážíme k domovu. Na hranicích je naštěstí stejná směna jako při příjezdu do země. Nejspíše zapůsobilo kouzlo úplatku 50 eur zaplacených před týdnem a odbavení netrvá ani hodinu a jedeme

Za týden pobytu jsme poznali pouze malou část bývalého území Československa. Krajinu připomínající Beskydy, s horami přesahující 2000m, nádhernými lesy, poloninami, údolními dlouhými vesničkami s mnoha roubenkami i stavbami megalomanskými vyloženě hyzdícími z dob sovětských a zejména příjemných obětavých lidí. Ani na okamžik jsme nezaznamenali jakoukoli nevraživost, naopak vždy jsme si pěkně popovídali....

Eli

Fotogalerie : http://bikemseno.rajce.net/Ukrajina_2010